

ТЕМА №1

Державна мова – мова професійного спілкування

Мета: усвідомити виняткове значення мови в житті суспільства; виховання почуття патріотизму; поглибити знання про історію, розвиток та становлення української мови на сучасному етапі.

Опрацюйте теоретичні питання

1. Історія становлення української мови як мови національної, державної (наукове обґрунтування походження і розвитку української мови А.Кримського; шовіністичні теорії про походження української мови).
2. Зміст поняття літературна мова, її головні ознаки. Функції та роль мови в суспільному житті.
3. Пояснити зміст понять «державна мова», «офіційна мова», «національна мова», «загальнонародна мова», «мова міжнародного спілкування», «білінгвізм», «мертва мова» (навести приклади).
4. Конституція України про функціонування та розвиток мови в Україні, правовий статус української мови. Шляхи вдосконалення чинного законодавства у сфері мовної політики.
5. Автобіографія (написати, користуйтесь зразком у moodle).

✍ Виконати практичні завдання

1. Відредагувати словосполучення.

Вірогідність подій, багато чисельні приклади, безспорне питання, усі без виключення, бути правим, у вищій степені, збройні сили ведуть вогонь, вести переговори, на протязі року, на минулій неділі, на протязі дня, на наступний день, на сьогоднішній день, знаходиться при владі, згідно даним, відповідно розкладу, ущільняти права, чинити перешкоди, являться виключенням, мовна політика.

2. Навести приклади країн, де 2 і більше мов мають державний або офіційний статус (вказіть, які це мови, подумайте, які плюси і мінуси такої ситуації).

3. Завдання з теорії.

Під час підготовки відповідей на теоретичні питання плану, зверніть увагу на цю інформацію. Виконуєте письмово. Відповіді на ці питання є в лекції. Користуйтесь словником лінгвістичних термінів. Пишете в документі Word, зберігаєте в PDF форматі і приєднуєте в moodle.

1. Зазначити до якої мовної сім'ї та групи належить українська мова.
2. Написати періодизацію походження української мови за А. Кримським, Ю. Шевельовим.
3. Назвати науковців-мовознавців, які досліджували українську мову.
4. Дати визначення поняттю «літературна мова», вказати ознаки літературної мови, функції мови.
5. Вказати основоположника і зачинателя сучасної української мови.
6. Дати визначення поняттям: державна мова, офіційна мова, білінгвізм, мертва мова, геноцид, лінгвоцид, шовінізм.
7. Записати статтю 10 Конституції України, у якій закріплено державний статус української мови.

4. Написати автобіографію.

Користуйтесь зразком у moodle, або в посібнику, також пишите визначення автобіографії і подаєте перелік реквізитів (є в посібнику).

5. Додаткове завдання (виконуєте за бажанням, оцінюється додатковими балами):

Скласти хронологію заборон функціонування української мови (не менше 30 дат з XVIII ст. по XX ст.), користуючись інтернет-ресурсами, літературою:

1. Горбачук В. Барви української мови. Київ, 1997.
2. Миронюк Н. Нариси з історії української літературної мови. Запоріжжя, 1995.
3. Сушко Р., Левицький М. Хроніка нищення української мови. Київ, 2012.

? Питання для самоперевірки

1. Що таке мова? Яку роль у людському суспільстві вона виконує?
2. Назвіть функції мови. Які функції мови є найважливішими?
3. До якої мовної сім'ї та групи належить українська мова?
4. Наведіть приклади мертвих мов. Чи можливо, щоб мертву мову знову почали використовувати в побуті?
5. Назвіть науковців, які досліджували походження української мови.
6. Що таке шовіністичні теорії походження української мови?
7. Назвіть документи, які забороняли використання української мови. Що таке лінгвоцид?
8. Як співвідносяться поняття «офіційна» та «державна» мова, «мова міжнаціонального» та «мова міжнародного» спілкування?
9. Кого називають зачинателем та основоположником нової української літературної мови?
10. Який рівень стандартизації притаманний автобіографії? Прокоментуйте.